

Majs reducerer metan fra kørerne – og kan reducere den samlede klimaeffekt ved høje majsudbytter

Indlæg ved Plantekongressen 13. februar 2022

**Christian Friis Børsting
Dorte Niss Brask-Pedersen
Lisbeth Mogensen
Peter Lund**

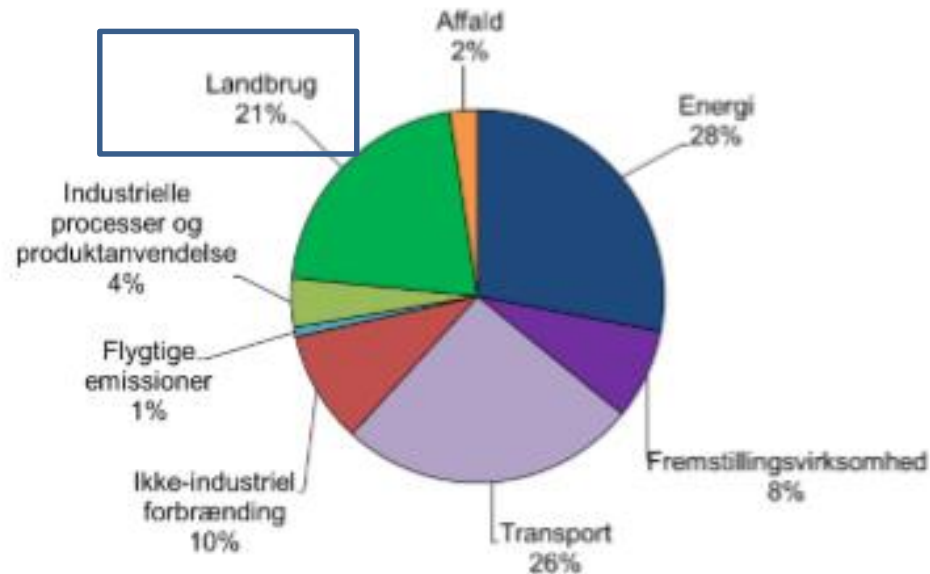

Danmarks drivhusgas emission fordelt på sektorer

Drivhusgas fra landbruget er ikke bare CO₂, fordi

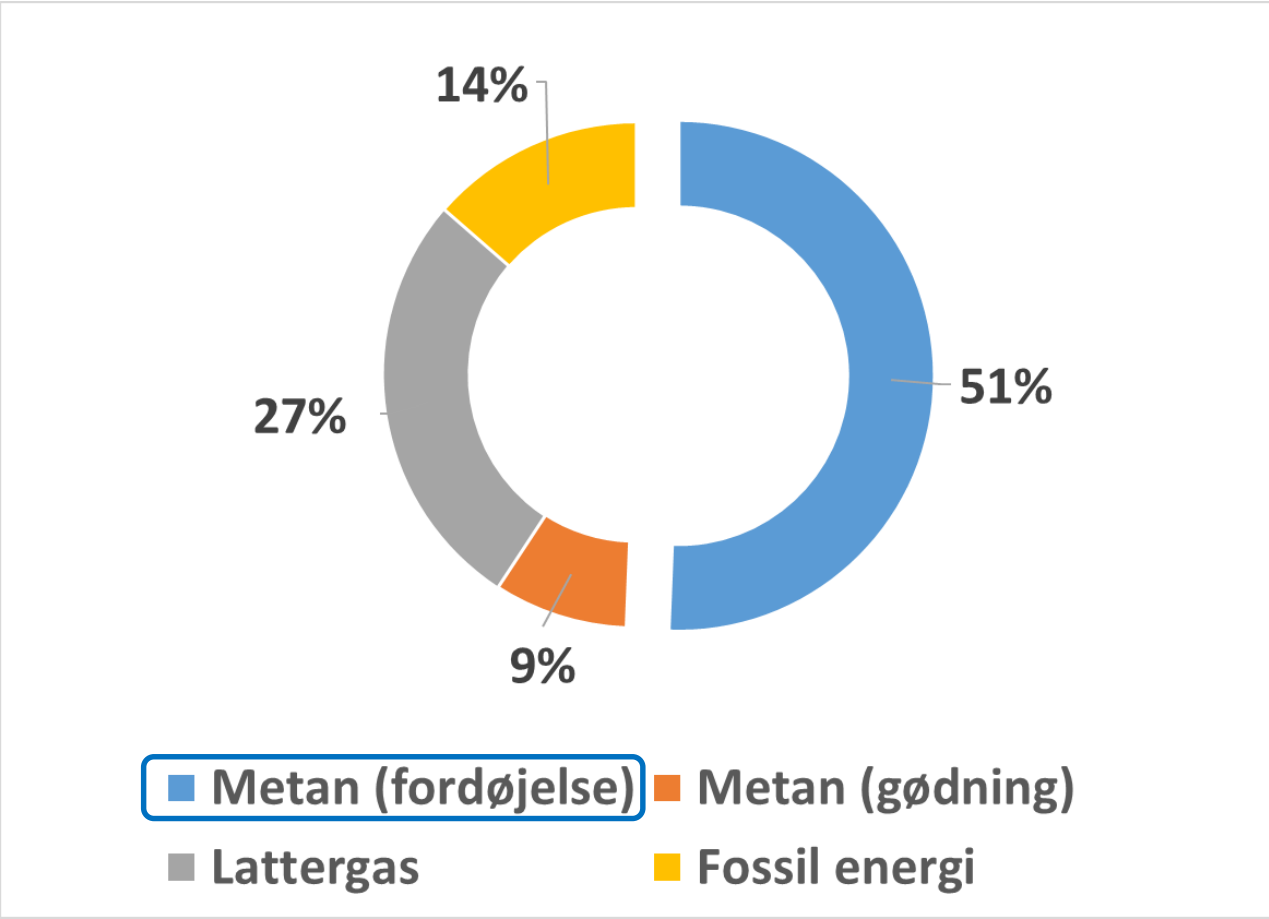
1 kg CH₄ ~ 25 kg CO₂ og

1 kg N₂O (lattergas) ~298 kg CO₂

2016 tal fra
Nielsen et al. 2018

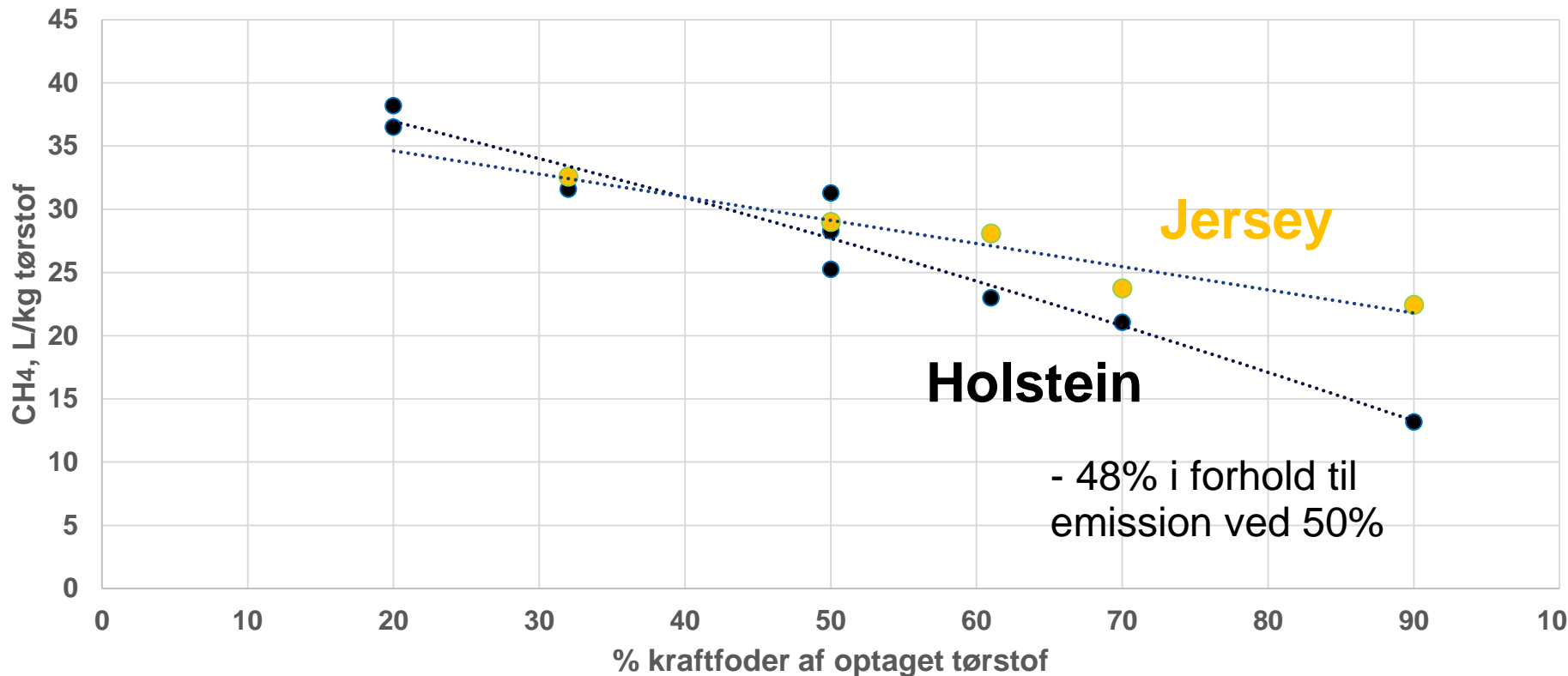
Danske emissioner fra en kvægbedrift

Hvordan kan enterisk metan fra køernes fordøjelse reduceres

- Fedt reducerer metan med ca. 4% pr. 10 g ekstra fedtsyrer pr. kg fodertørstof
- Mange tilsætningsstoffer på vej
  - 3-NOP reducerer op til 30% (=Bovaer forventes godkendt i 2022)
  - Nitrat
  - Tang
  - Stof X
  - Sikkert flere
- Højere andel af kraftfoder
- Forskellige grovfodermidler, dvs. emnet for indlægget

Effekt af kraftfoder:grovfoder forhold på metan-emissionen målt i 3 forsøg

Effekt af grovfodertype og slættidspunkt

Ombytning af grovfoder UDEN balancering af foderrationen

	Tidlig 1. slæt kløvergræs-ensilage 65% i tørstof	Sen 1. slæt kløvergræs-ensilage 65% i tørstof	Majsensilage 65% i tørstof
NDF, % i tørstof	30,4	40,7	35,5
CH ₄ , L/kg TS	29,0	31,8	26,5

Effekt

- Tidlig vs. Sen: **9% reduktion i CH₄ /kg TS ved Tidlig i forhold til Sen slæt, P=0,004**
- Majs- vs. græsensilage: **13% reduktion i CH₄ /kg TS, P<0,001**

Brask et al. (2013)

Effekt af grovfodertype

Hollandsk forsøg med **kun ombytning af majs- og græsensilage, dvs. UDEN balancering af foderrationen**

- 80% af tørstof fra græs- eller majsensilage
- 43% vs. 33% NDF i TS i rationen ved henholdsvis græs- og majsensilage

Majs- vs. græsensilage: **11% reduktion i CH₄/kg TS, P=0,01**

van Gastelen et al. (2015)

Formål med seneste forsøg i Foulum

- At undersøge effekten på **enterisk** metan fra køerne og den **samlede** drivhusgasemission ved ombytning af kløvergræs- og majsensilage
  - Ved rationer **med balancering** til samme fylde, energikoncentration og AAT
  - Det vil sige rationer der er **realistiske i praksis**

Design

- 70 % af TS fra kløvergræs- eller majsensilage
- Græs:majs-forholdet var: 100:0; 67:33, 33:67 og 0:100
  - Pct. stivelse i TS: 9,5; 14,1; 19,7; 23,4
- Måling af metan i respirationskamre i 4 døgn pr. ko

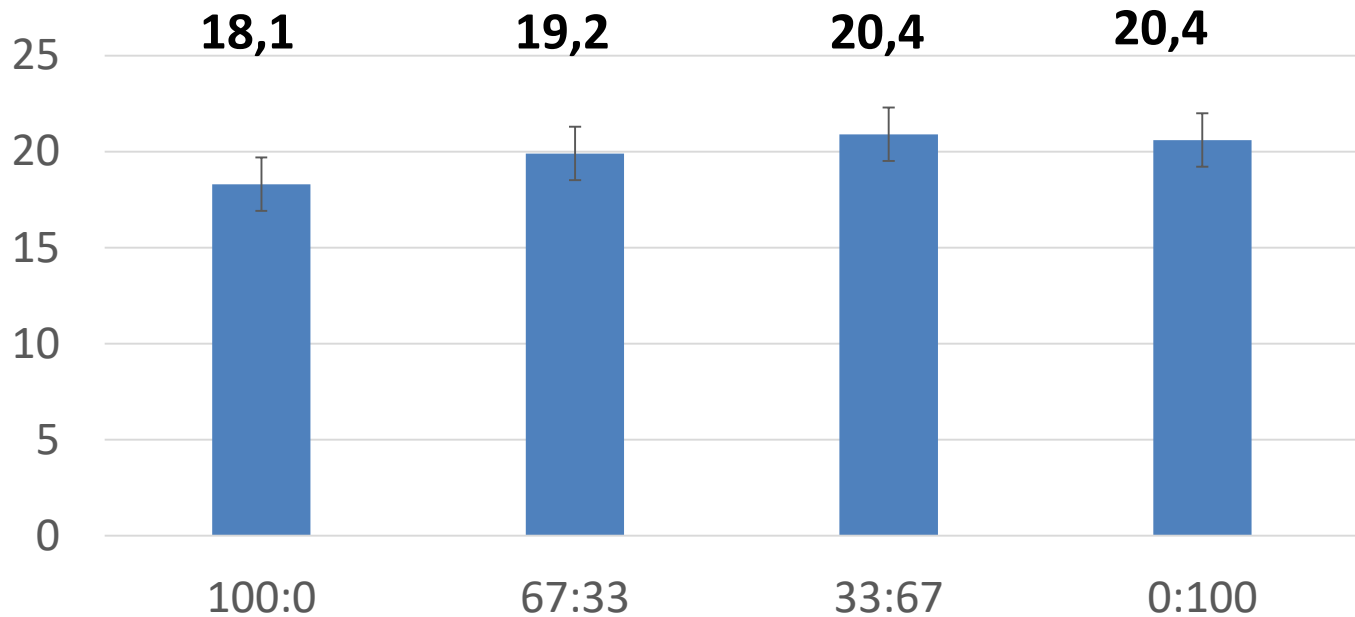

Fodermiddelsammensætning

% i tørstof	Forholdet mellem græsensilage og majsensilage			
	100:0	67:33	33:67	0:100
Kløvergræsensilage, 1. slæt	70	46,7	23,3	0
Majsensilage	0	23,3	46,7	70
Valset hvede	<i>18</i>	<i>12</i>	<i>6</i>	<i>0</i>
Rapsskrå	<i>4</i>	<i>10</i>	<i>16</i>	<i>22</i>
Sojaskrå	<i>5</i>	<i>5</i>	<i>5</i>	<i>5</i>
Min., vit., Na-bikarbonat	2,25	2,25	2,25	2,25
Fedt (lipitec bovi)	0,75	0,75	0,75	0,75

Ombytning af ensilager delvis kompenseres med ombytning af hvede og rapskage

Tørstofoptag (kg/dag)

Forholdet mellem græsensilage og majsensilage

P-lineær: 0,01

Enterisk metan

	Forholdet mellem græsensilage og majsensilage				P-værdier	
	100:0	67:33	33:67	0:100	Lineær	Kva- dratisk
L CH ₄ /kg ts	30,7	29,4	28,4	26,2	0,02	NS
% ændring i forhold til 100% kløvergræs				- 15%		

Overraskende med 15% reduktion ved balancering af rationerne i forhold til de to studier med ubalancerede rationer, hvor reduktionen var 11 og 13%

NS: P > 0.05

Foderets drivhusgas emission (Carbon Foot Print) g CO₂ ækv. pr. kg tørstof

	Dyrkning, transport, forarbejdning	Kulstof i jorden Binding (-) Nedbrydning (+)	Dyrkning, transport, forarbejdning, kulstof	Netto udbytte anvendt til beregningen
				Kg tørstof pr. ha
Kløvergræs- ensilage	411	- 90	328	8099
Majsensilage	271	96	359	9909

Effekt af skovrydning (LUC=Land Use Change) IKKE med

Foderets drivhusgas emission (Carbon Foot Print) g CO₂ ækv. pr. kg tørstof

	Dyrkning, transport, forarbejdning	Kulstof i jorden Binding (-) Nedbrydning (+)	Dyrkning, transport, forarbejdning, kulstof	Netto udbytte anvendt til beregningen Dansk gennemsnit
				Kg tørstof pr. ha
Kløvergræs- ensilage	411	-82	329	8099
Majsensilage	271	98	369	9909
Hvede	480	-1	479	6190
				3360
Rapskage	510	44	554	(frø)
				2219
Sojaskrå	632	129	760	(bønne)

Effekt af skovrydning (LUC=Land Use Change) IKKE med

Total drivhusgas emission fra de 4 rationer g CO₂ ækv. pr. kg tørstof

	Forholdet mellem græsensilage og majsensilage				Ændring fra 100% kløvergræs til 100% majs
	100:0	67:33	33:67	0:100	
Dyrkning, transport, forarbejdning	448	418	387	356	- 21%

Total drivhusgas emission g CO₂ ækv. pr. kg tørstof

	Forholdet mellem græsensilage og majsensilage				Ændring fra 100% kløvergræs til 100% majs
	100:0	67:33	33:67	0:100	
Dyrkning, transport, forarbejdning	448	418	387	356	- 21%
Kulstof Binding/nedbrydning	-35	5	54	99	
Dyrkning, transport, forarbejdning, kulstof	413	424	441	454	+ 10%

Total drivhusgas emission g CO₂ ækv. pr. kg tørstof

	Forholdet mellem græsensilage og majsensilage				Ændring fra 100% kløvergræs til 100% majs
	100:0	67:33	33:67	0:100	
Dyrkning, transport, forarbejdning					- 21%
Kulstof Binding/nedbrydning					
Dyrkning, transport, forarbejdning, kulstof					+ 10%
Enterisk metan	550	526	508	469	- 15%
Emission, husdyrgødn.	79	80	78	79	
Energi	75	69	66	67	

Total drivhusgas emission g CO₂ ækv. pr. kg tørstof

	Forholdet mellem græsensilage og majsensilage				Ændring fra 100% kløvergræs til 100% majs
	100:0	67:33	33:67	0:100	
Dyrkning, transport, forarbejdning					- 21%
Kulstof Binding/nedbrydning					
Dyrkning, transport, forarbejdning, kulstof					+ 10%
Enterisk metan					- 15%
Emission, husdyrgødn.					
Energi					
Total UDEN kulstof	1152	1089	1038	970	- 16%
Total MED kulstof	1117	1098	1092	1069	- 4%

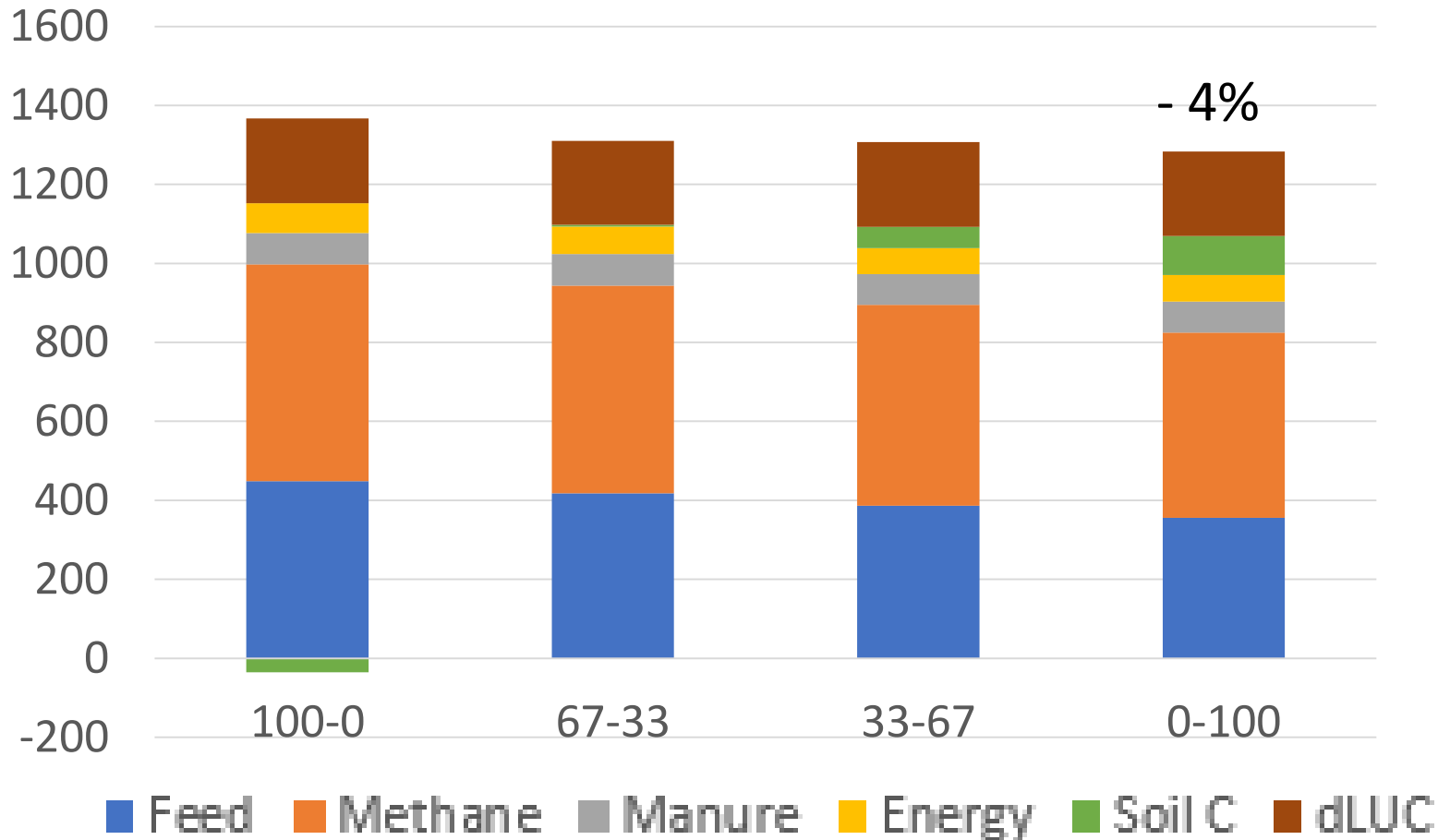
Kommentar: 6 % reduktion incl. indirekte LUC og 4% reduktion incl. direkte LUC

Total drivhusgas emission g CO₂ ækv. pr. kg tørstof

	Forholdet mellem græsensilage og majsensilage				Ændring fra 100% kløvergræs til 100% majs
	100:0	67:33	33:67	0:100	
Dyrkning, transport, forarbejdning					- 21%
Kulstof Binding/nedbrydning					
Dyrkning, transport, forarbejdning, kulstof					+ 10%
Enterisk metan					- 15%
Emission, husdyrgødn.					
Energi					
Total UDEN kulstof					- 16%
Total MED kulstof					- 4%
<i>Areal m²/kg ts</i>	<i>1,36</i>	<i>1,31</i>	<i>1,25</i>	<i>1,19</i>	- 13%

g CO₂ ækv. pr. kg tørstof

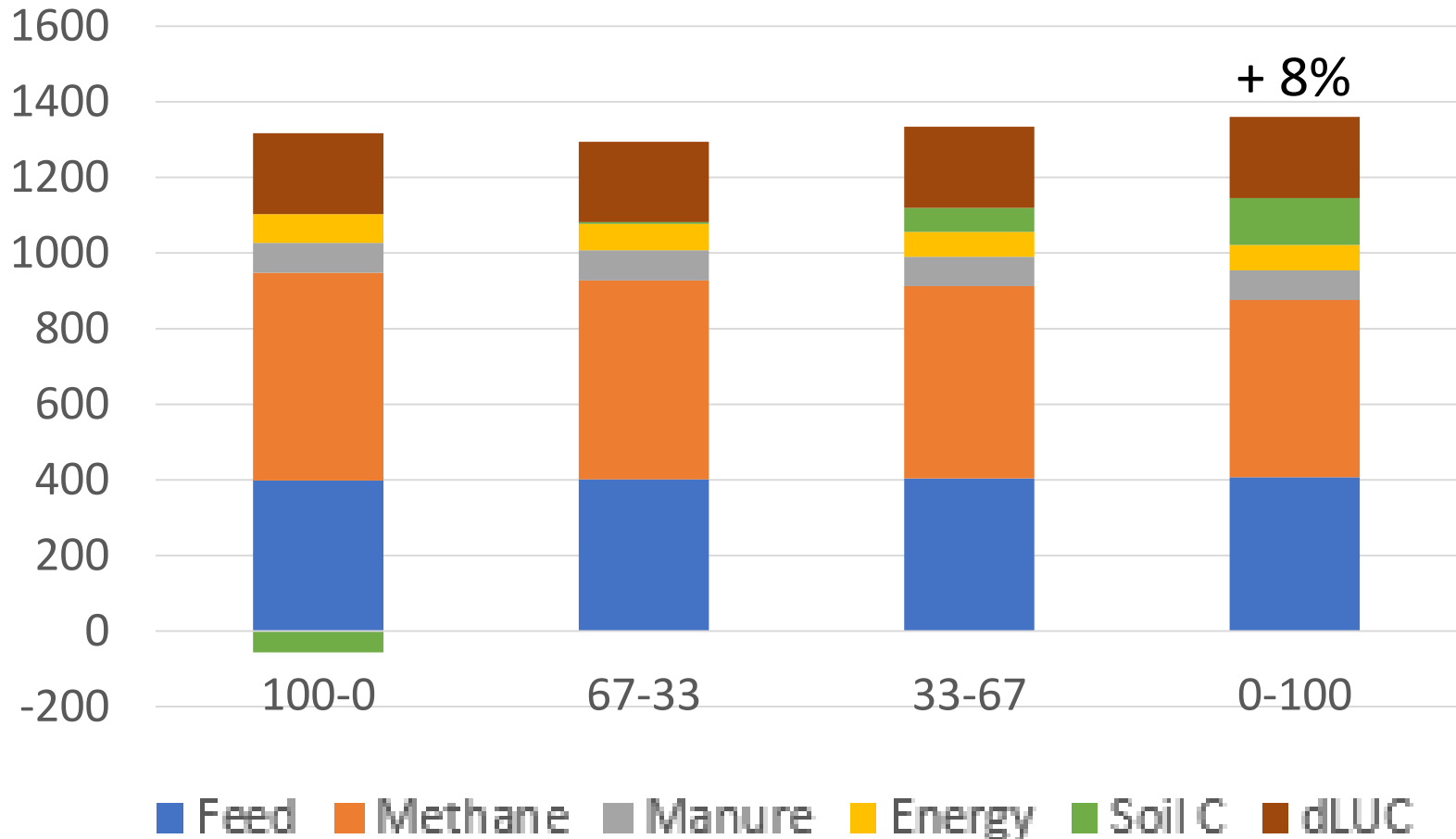
Gennemsnitlige udbytter, 8.099 kg TS i græs og 9.909 i majs

Majs er bedst

g CO₂ ækv. pr. kg tørstof

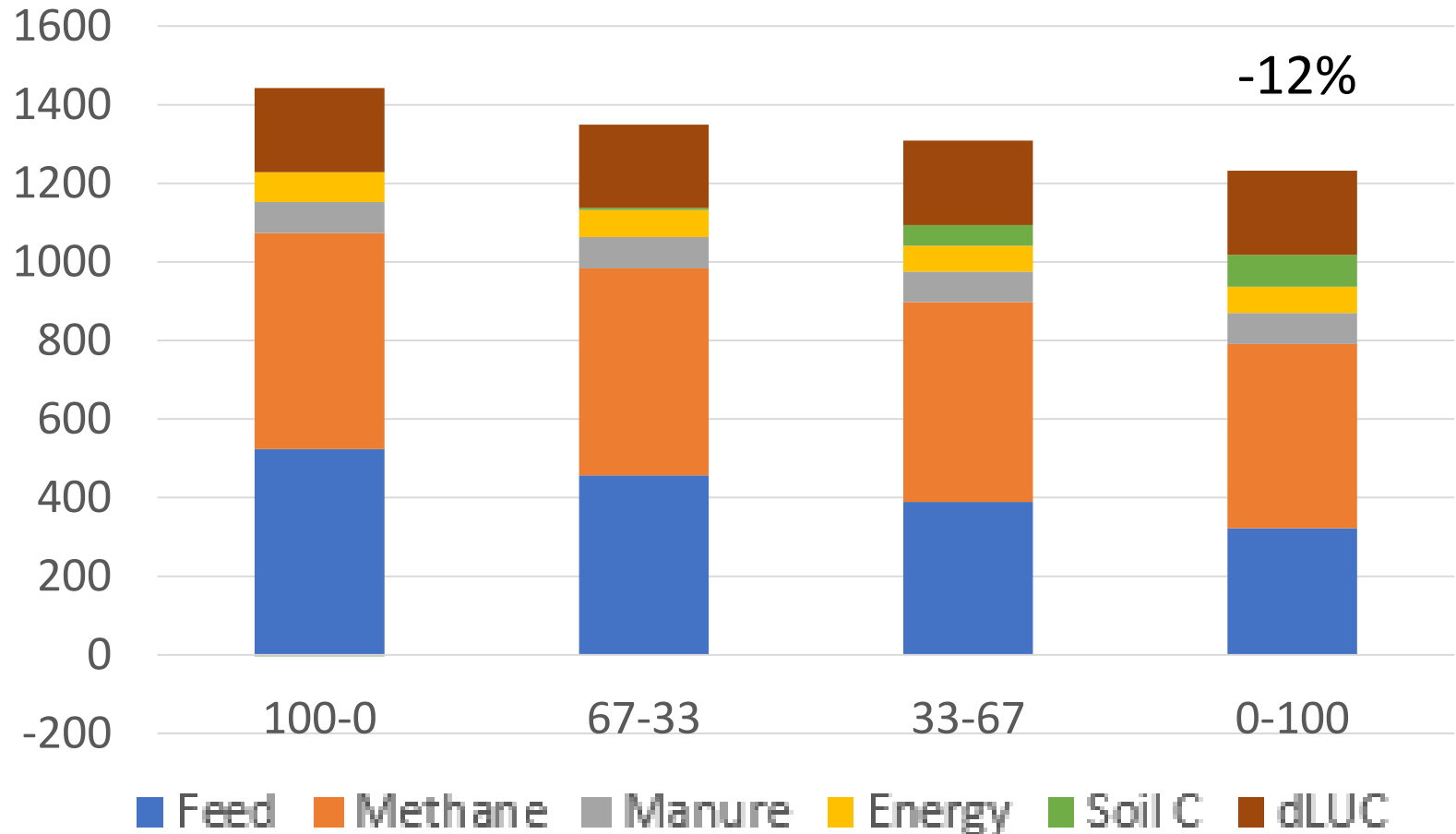
Høj udbytte i græs (+ 20 %). Lav udbytte i majs (-20 %)

Græs er bedst

g CO₂ ækv. pr. kg tørstof

Høj udbytte i majs (+ 20 %). Lav udbytte i græs (-20 %)

Majs er bedst

Konklusion

Udskiftning af græsensilage med majsensilage førte til

- At køernes enteriske metan pr. kg tørstof blev reduceret med 15%
- At den samlede drivhuseffekt blev reduceret med
  - 16 % hvis der **ikke tages hensyn** til forskel i lagring af kulstof
  - 4 % hvis der **tages hensyn** til forskel i lagring af kulstof
  - 4 – 6 % hvis der **tages hensyn til både kulstof og LUC**

Effekt af udbytter

- Betyder mere end forskel i metan fra køerne og forskel mellem græs og majs ved gennemsnitlige udbytter
- **Ved mere end 9.500 kg TS majs giver majs mindre samlet klimaeffekt end 8.100 kg TS fra græs**